

COMMISSION DE LA MOBILITE,
DES ENTREPRISES PUBLIQUES
ET DES INSTITUTIONS
FEDERALES

du

MARDI 9 MARS 2021

Après-midi

COMMISSIE VOOR MOBILITEIT,
OVERHEIDSBEDRIJVEN EN
FEDERALE INSTELLINGEN

van

DINSDAG 9 MAART 2021

Namiddag

Le développement des questions commence à 15 h 26. La réunion est présidée par M. Jean-Marc Delizée.
De behandeling van de vragen vangt aan om 15.26 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Jean-Marc Delizée.

01 **Vraag van Pieter De Spiegeleer aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De houding van België m.b.t. een gecoördineerde actie tegen piraterij in de Golf van Guinée" (55013060C)**

01 **Question de Pieter De Spiegeleer à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La position de la Belgique face à une action coordonnée contre la piraterie dans le golfe de Guinée" (55013060C)**

01.01 **Pieter De Spiegeleer (VB):** Mijnheer de minister, mijn vraag is niet meer zo actueel en werd al voor een deel beantwoord in de media. Het probleem van de piraterij in de Golf van Guinee, gebied dat we als *pars pro toto* voor andere gebieden in zee kunnen nemen, kwam ook al ter sprake bij de bespreking van de beleidsnota en de beleidsverklaring in november. De voorbije jaren wordt de golf inderdaad geteisterd door moderne piraterij; in 2009 en 2010 was dat Somalië.

Ik zal de inleiding van mijn mondelinge vraag niet helemaal hernemen. De rederijen, en niet de minste, oefenen via ICM al enige tijd druk uit op de overheden in de regio. Een tiental landen in de Golf van Guinee is daarbij betrokken, van het grote Nigeria tot eilandstaten als Sao Tomé en Principe. Grote en kleine rederijen dringen bij hun diverse nationale overheden en bij ICM aan op een gecoördineerde militaire aanpak om die golf van piraterij tegen te gaan, net zoals dat destijds in Somalië gebeurde. Dat is voor de nautische wereld – het kwam al aan de orde bij het eerste wetsontwerp – een heel groot probleem met effect op onder andere de werkgelegenheid, maar daarvan hoeft ik u zeker niet te overtuigen.

Mijnheer de minister, mijn vragen zijn iets ruimer van aard. De problematiek belangt verschillende ministers en beleidsdomeinen aan. Aangezien diplomatieke contacten niet onbelangrijk zijn, hebt u hierover reeds gesproken met uw collega van Buitenlandse Zaken, mevrouw Wilmès? Indien ja, wat was het resultaat daarvan? Bent u daarover tot een consensus gekomen? Indien neen, staat een dergelijk gesprek nog gepland?

Hebt u ook al overlegd met uw collega van Defensie, mevrouw Dedonder over een eventuele militaire tussenkomst of een rol voor België in het kader van een mondiale of Europese tussenkomst in de Golf van Guinee of bij uitbreiding in andere mondiale territoriale wateren?

01.02 **Minister Vincent Van Quickenborne:** Mijnheer De Spiegeleer, in 2017 werd bij het directoraat-generaal Scheepvaart de cel Maritieme Beveiliging opgericht. Een van de belangrijkste opdrachten van de cel is de beveiliging van onze schepen wereldwijd. In dat kader werkt de cel dagelijks samen met Defensie en in het bijzonder met de marine en de militaire inlichtingendienst ADIV, met de scheepvaartpolitie en met douane. Die diensten werken eveneens samen in het MIK, het Maritiem Informatiekruispunt. Bij het MIK wordt op permanente basis een *maritime situational awareness* opgebouwd. Op basis van zowel open als gesloten bronnen wordt informatie ingewonnen en worden mogelijke dreigingen geverifieerd. Op basis van die informatie worden *high risk areas* aangeduid, waaronder de Golf van Guinee of de Straat van Hormuz. De ingewonnen inlichtingen worden eveneens gedeeld met onze Belgische reders, zodat zij hun schepen in die *high risk area* extra aanbevelingen kunnen meegeven of wijzigingen in de reisplannen doorvoeren.

Specifiek voor de Golf van Guinee staat de cel Maritieme Beveiliging in zeer nauw contact met het internationaal informatiecentrum, dat geleid wordt door de Franse marine. Elk Belgisch schip dat de regio binnenvaart, meldt dat vooraf aan de cel Maritieme Beveiliging, die dan op zijn beurt alle relevante informatie aan de *company security officers* van de betrokken rederijen bezorgt. De doorvaart van het schip wordt voortdurend gemonitord, totdat het schip de zone heeft verlaten.

U stelt terecht dat de Golf van Guinee op het ogenblik het gevaarlijkste gebied ter wereld is. De aanvallen door piraten zijn talrijk en zeer agressief. Tot een paar maanden geleden waren de aanvallen vooral gericht op de lading, maar nu wordt de bemanning alsmear vaker als doel beschouwd en worden ze ontvoerd in ruil voor losgeld. Zo werd in januari nog een Turks schip, de MV Mozart, aangevallen door piraten, waarbij een zeevarende gedood werd en vijftien zeevarenden ontvoerd werden.

Er wordt overleg gepleegd tussen mijn medewerkers en die van de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken. Het overleg was constructief in die zin dat vanuit Defensie de deelname aan de *maritime capacity building* in de regio werd bevestigd. Defensie blijft dus inzetten op een internationale samenwerking in de regio. Ook de lopende overeenkomst met Benin, waar onze militairen training en opleiding geven aan de lokale autoriteiten, blijft behouden. Ook Buitenlandse Zaken heeft zijn aandacht voor de regio bevestigd en zal op mijn vraag verdere gesprekken met de Nigeriaanse autoriteiten en die van de buurlanden aanvatten om zo de veiligheid van onze schepen en bemanning te verzekeren. De constructieve dialoog wordt dus zowel op administratief als op politiek niveau gevoerd.

Tot slot, ik maak werk van een proefproject om een schip in 3D te scannen. Hopelijk hebben we dergelijke 3D-scans nooit nodig, maar mocht zich toch een incident voordoen, kunnen we in de toekomst via die scans een eventuele tussenkomst van de Special Forces nog beter voorbereiden.

01.03 Pieter De Spiegeleer (VB): Mijnheer de minister, ik had uw antwoorden wel enigszins verwacht. Ze zijn in dezelfde stijl als in de commissie voor Justitie en in de plenaire vergadering. Ze zijn geruststellend en sussend, maar het is natuurlijk te weinig concreet en ik ben er niet door gerustgesteld.

Defensie geeft inderdaad in Benin, een van de kleinere naties in het gebied, opleidingen. Dat zal beter zijn dan niets, maar een echte, gebalde militaire tussenkomst zoals in Somalië krijgen we niet, niet vanuit België en ook niet vanuit de EU.

Ik verwijs naar het antwoord van mevrouw Dedonder, waarmee u ook al overleg hebt gepleegd. De EU is een pilootproject voor de coördinatie aan het opzetten, maar dat zal niet militair van structuur zijn. Het optreden zal veeleer beperkt blijven tot het zachte gesprek.

Landen als Benin, Sao Tomé en Principe zijn kleinere spelers in tegenstelling tot Nigeria. Voor vragen daarover moet ik bij mevrouw Wilmès zijn, maar zij is moeilijker naar de commissie te krijgen. Dat zijn pluimen op uw hoed, mijnheer Van Quickenborne. Een grote natie als Nigeria heeft een vrij hoog malafide gehalte en is niet echt meegaand wanneer het erop aankomt buitenlandse inmenging in hun politiek en hun territoriale wateren toe te laten.

Ik denk dat de aanpak iets te weinig hard en kordaat is. Ik hoop dat we onder het motto beter voorkomen dan genezen geen herhaling hoeven mee te maken van het incident met de steenstortor Pompei in 2009 voor de kust van Somalië. Slechte heelmeesters maken nu eenmaal stinkende wonden. Ik hoop dat ik hierop niet op terug hoeft te komen. Ik vrees echter dat het nog niet het einde van het verhaal is. Wordt vervolgd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van Kurt Ravyts aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het aangekondigde samenwerkingsakkoord over veiligheidsonderzoeken m.b.t. scheepvaartongevallen" (55014751C)

02 Question de Kurt Ravyts à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "L'accord de coopération annoncé sur les enquêtes de sécurité relatives aux accidents de navigation" (55014751C)

02.01 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, wij weten dat wij in een complex land leven en als liberaal

minister staat u daar heel pragmatisch tegenover. Efficiëntie en samenwerkingsfederalisme is zo'n beetje het motto.

Deze vraag, eigenlijk een vervolgvraag, gaat over de federale instantie voor onderzoek van scheepvaartongevallen, een onafhankelijk onderzoeksorgaan opgericht na de gedeeltelijke omzetting van een Europese richtlijn. Het gaat over de bevoegdheid van de FOSO om ernstige ongevallen aan boord van Belgische vaartuigen te onderzoeken. Meer bepaald gaat het om ongevallen die verlies van een vaartuig of van mensenlevens, structurele schade aan het vaartuig, stranding en dergelijke veroorzaken.

Het onderzoek naar de oorzaak van een scheepvaartongeval dat zich op de binnenwateren voordoet, behoort echter sinds de zesde staatshervorming tot de bevoegdheid van de Gewesten. Uw voorganger heeft aan de drie Gewesten aangeboden om ook de scheepvaartongevallen op de binnenwateren door de FOSO te laten onderzoeken. In die zin heeft de Vlaamse regering vorig jaar een ontwerpdecreet goedgekeurd waarmee een eigen onderzoeksorgaan wordt opgericht, maar dat de mogelijkheden openlaat voor een samenwerkingsakkoord met het federaal niveau.

Uw voorganger heeft op het einde van zijn rit, op 11 september 2020, daarover een positief advies uitgebracht. Vervolgens gaf uw voorganger de federale bevoegde administraties de opdracht om met de bevoegde gewestelijke administraties te overleggen over een ontwerp van samenwerkingsakkoord, waardoor op korte termijn ook de ongevallen op de binnenwateren en in de havens door de FOSO kunnen worden onderzocht. Het was de bedoeling om tegen midden oktober 2020 een definitieve versie van dat akkoord voor bespreking voor te leggen. Het samenwerkingsakkoord werd door u trouwens ook aangekondigd in uw beleidsnota.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken omtrent dat door uw voorganger aangekondigd samenwerkingsakkoord? Doen er zich ter zake nog problemen voor? Zo ja, welke en hoe zal worden geredieerd?

02.02 Minister **Vincent Van Quickenborne**: Mijnheer Ravyts, zoals mijn voorganger reeds heeft verteld, is het Vlaamse ontwerpdecreet op 10 juli door de Vlaamse regering goedgekeurd en voor advies bezorgd aan de Raad van State. Het kabinet van de bevoegde minister Lydia Peeters heeft mijn medewerkers bevestigd dat de tekst momenteel wordt aangepast aan de ontvangen adviezen en daarna ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement zal worden voorgelegd. Pas na die goedkeuring kan het samenwerkingsakkoord, waarvan reeds een ontwerp tekst werd opgesteld, worden gefinaliseerd.

02.03 **Kurt Ravyts** (VB): Mijnheer de minister, ik had dit korte antwoord verwacht. Men is op Vlaams niveau niet altijd even snel, maar ik hoop dat het toch binnen afzienbare tijd in orde komt, zodat ik hierover niet voor een derde keer een vraag moet stellen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Vraag van Kurt Ravyts aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De mogelijke inplanting van een Frans windmolenpark langs de grens" (55014758C)**

03 **Question de Kurt Ravyts à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La possible implantation d'un parc éolien français le long de la frontière" (55014758C)**

03.01 **Kurt Ravyts** (VB): Deze vraag is politiek een beetje belangrijker en meer gedragen in dit Parlement. Het is merkwaardig dat ik hier nu te gast ben in de commissie voor Mobiliteit. We hebben u in januari ondervraagd, samen met een zevental collega's in de commissie voor Leefmilieu, maar het zij zo. Ondertussen zijn de conclusies van de resultaten van de openbare raadpleging op 16 februari 2021 gepubliceerd door de Fransen in de compte rendu du débat public van de Commission Nationale du Débat Public. Het rapport is ter beschikking.

Heeft u intussen kennisgenomen van de Franse reacties op het pakket aan bezwaren dat door België op de overlegvergadering van 3 december 2020 zowel aan de projectontwikkelaars als de Franse energieadministratie en de Franse vertegenwoordigers van de préfet maritime werd bekend gemaakt? Hebben de projectontwikkelaars in dit verband reeds aangegeven op welke manier zij rekening wensen te houden met de Belgische bezwaren? Zijn de projectontwikkelaar en de bevoegde Franse diensten ingegaan op uw uitnodiging tot verder overleg? Zo ja, wat is hiervan het resultaat?

Uit een vraag in het Vlaams Parlement verneem ik dat deze maand op diplomatiek niveau nog stappen zouden worden ondernomen, zowel door uw collega Wilmès als door uzelf. Ik heb ook vernomen dat er een Franse beslissingsdatum zou voorzien zijn over de uiteindelijke voortgang van het project, namelijk 16 mei 2021. Dan zouden we kunnen weten of het project al dan niet wordt voortgezet, stopgezet of aangepast. Kunt u dit bevestigen?

03.02 Minister **Vincent Van Quickenborne**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Ravyts, ik maak in mijn antwoord graag een onderscheid tussen de vragen die tijdens het chatoverleg gesteld werden op 3 december 2020 en de officiële Belgische reactie die ingediend werd. De vragen uit de chatsessie werden door mijn diensten bezorgd aan de projectontwikkelaars. Hun antwoorden werden vertaald naar het Nederlands en gepubliceerd op de website omtrent de publieksconsultatie.

Op het officiële Belgische standpunt heb ik nog geen antwoord ontvangen. Wel heeft de Commission Nationale de Débat Public (CNDP) op 16 februari haar rapport voorgesteld aan het grote publiek. In de aanbeveling van de commissie wordt expliciet gesteld dat het aangewezen is dat de Franse overheid het overleg met ons land voortzet.

In verband met uw tweede vraag hebben de Franse projectontwikkelaars nog niet aangegeven wat ze van plan zijn, aangezien ze beschikken over een periode van drie maanden na de voorstelling van het rapport van de CNDP om aan te geven of ze het project wensen voort te zetten en op welke manier zij aan de bezwaren willen tegemoetkomen. Als men rekening houdt met die drie maanden, komt men uit bij 16 mei. Tegen die datum moeten zij dus een beslissing nemen over de eventuele voortzetting van het project. Dan pas zullen we meer te weten komen.

Tijdens de voorstelling van het rapport van de CNDP hebben de projectontwikkelaars duidelijk gezegd dat zij kennisgenomen hebben van de Belgische bezwaren en dat zij hierover met ons overleg zullen plegen. Een concrete datum hiervoor is er momenteel nog niet.

Het dossier wordt uiteraard nog altijd diplomatiek opgevolgd. Deze maand heb ik nog een onderhoud met de bevoegde Franse minister, mevrouw Pompili. Uiteraard zal ik daar bij een volgende vraag verslag over kunnen uitbrengen.

03.03 **Kurt Ravyts** (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw tussentijdse toelichting.

Het is een *work in progress* en wij hebben nog steeds vertrouwen dat de meest negatieve aspecten van dit project toch nog in allerlaatste instantie kunnen worden afgewend, vooraleer wij naar andere, juridische middelen moeten overstappen. Het wordt vervolgd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.44 uur.
La réunion publique de commission est levée à 15 h 44.*